

ARKKIPIISPAN KANSLIA Vuorikatu 17 b 00100 Helsinki 10 puh. 90-171 239

Kiovan 1977 neuvottelujen päätösasiakirjojen
suomenkielinen teksti

Suomen evankelisluterilaisen kirkon ja Venäjän ortodoksisen kirkon
valtuuskunnat sopivat Kiovassa 12.-16. huhtikuuta 1977 pidettyjen
neljänsien teologisten neuvottelujen yhteydessä, että päätösasia-
kirjoihin voidaan allekirjoittamisen jälkeenkin tehdä kielellisiä
ja toimitusteknisiä korjauksia.

Tämän mukaisesti tehdyssä suomenkielisten asiakirjojen tarkistustyössä
kävi ilmi, että ainoastaan teeman "Pelastus tulkittuna vanhurskautta-
misena ja jumalallistumisena" teeseihin oli syytä tehdä korjauksia.
Mainitut teesit korjattiin pitäen silmällä mahdollisimman tarkkaa
yhdenpitävyyttä venäläisen tekstin ja laaditun englanninkielisen
käännöksen kanssa. Tarkistamistyössä olivat mukana osastonjohtaja,
maisteri Antti Saarlo, hum.kand. Irma Jääskeläinen, rovasti Samuel
Lehtonen ja sihteerit Lorenz Grönvik ja Jouko Martikainen.

Helsingissä elokuun 25. päivänä 1977

Martti Simojoki
Martti Simojoki

arkkipiispa

Suomen evankelisluterilaisen kirkon
valtuuskunnan johtaja

Tiivistelmä aiheesta
"PELASTUS JA RAUHAN VALTAKUNTA: USKON KOHDE JA
EETTINEN TEHTÄVÄ"

Neljäs Suomen evankelis-luterilaisen kirkon ja Venäjän ortodoksisen kirkon jumaluusopillinen neuvottelukokous on noudattanut Järvenpäässä Suomessa 1974 pidetyn näiden kirkkojen välisen kolmannen teologisen neuvottelukokouksen toivomusta, että on hyödyllistä jatkaa kirkkojen välistä keskustelua rauhan asiasta. Kiovassa pidetty kokous on toteuttanut tämän pohtimalla kirkkojen yhteisesti valitsemaa aihetta "Pelastus ja rauhan valtakunta: uskon kohde ja eettinen tehtävä". Tästä se on kuullut kolme esitelmää.

Näiden esitelmien pohjalta syntyneen aineiston sekä käydyn keskustelun nojalla neuvottelukokous on tullut yhteisymmärryksen ja kristillisen rakkauden hengessä seuraaviin johtopäätöksiin:

1. PELASTUS JA KRISTITYN SOSIAALINEN VASTUU

1. Pelastus ja kristityn sosiaalinen vastuu kuuluvat läheisesti yhteen. Kristitty on kahden valtakunnan, taivaallisen ja maallisen, kansalainen. Sellaisena hänet on kutsuttu kilvoittelemaan taivaallista valtakuntaa kohden ja samaan aikaan olemaan oikeudenmukaisen maanpäällisen valtakunnan aktiivinen rakentaja.
2. Yhteisen Taivaallisen Isän, Luojansa ja Kaitsijansa lapsina kaikki ihmiset ovat Hänen yleismaailmallisen lakinsa suojeluksessa. Jumalan tahto ja kaitselmus koskevat kaikkia ihmisiä. Tämän vuoksi kristityt ovat kutsutut toteuttamaan kutsumustansa ja palvelutyötänsä jokaisessa yhteiskunnassa sen hyväksi ja oikeudenmukaiseksi rakentamiseksi.
3. Lunastajan Kristuksen kaikkia ihmisiä varten toimeenpanemassa pelastustyössä, jonka lopullisena päämääränä on tuleva Jumalan valtakunta, ovst Jumalan valtakunnan voimat jo alkaneet vaikuttaa tässä maailmassa. Tämä on kristityn aktiivisuuden ja sosiaalisen vastuun toinen edellytys. Kristityn elämän ja toiminnan tulee tähdätä Jumalan valtakunnan edistämiseen. Siten kristityn sosiaalisella vastuulla on kaksinainen perusta.

h. J.
M. P.

II. KIRKON SOSIAALISEN TYÖN PERUSTA JA LUONNE

1. Kirkon sosiaalinen vastuu johtuu sen sanomasta ja luonteesta. Vaikka vastuun toteuttamistavat ovat riippuvaisia historiallisista olosuhteista, sitä ei voida johtaa yksinomaan niistä eikä samastaa mihinkään inhimilliseen ideologiseen järjestelmään.
2. Kirkko ei luo eikä voi luoda poliittisia ohjelmia. Se ei voi myöskään ratkaista, millainen sosiaalinen tai poliittinen järjestelmä kussakin maassa vallitsee. Kirkon tulee kuitenkin valistaa kristittyjä, kasvattaa heissä eettistä tietoisuutta ja vaikuttaa heidän omaantuntoonsa, jotta he voisivat aktiivisesti käyttää kristillistä vapautta taistellakseen sosiaalista vääryyttä vastaan ja rakentaakseen oikeudenmukaisempaa ja inhimillisempää yhteiskunnallista järjestelmää.
3. Kirkon perustehtävä on ihmisten johdattaminen pelastukseen. Samalla se on kutsuttu inspiroimaan, edistämään ja tukemaan kaikin sille mahdollisin tavoin rauhan ja oikeudenmukaisuuden periaatteiden toteuttamista kansallisella ja kansainvälisellä tasolla.

III KRISTITTYJEN VASTUU RAUHASTA

1. Vastuu rauhasta ja elämän säilyttämisestä maan päällä koskee koko ihmiskuntaa riippumatta ajasta, kansallisuudesta tai uskonnosta. Se on kaikkien ihmisten yhteinen asia erityisesti nykyään, jolloin itse maailman olemassaolo on hävityksen uhan alainen. Tämän vuoksi kristittyjen tulee olla yhteistyössä kaikkien hyvän tahdon ihmisten kanssa rauhan ja yhteisen turvallisuuden hyväksi. Tällöin kristityt säilyttävät koskemattomina rauhan työnsä evankeliumista nousevat perusteet ja kristillisen identiteettinsä.
2. Sen suuren vastuun vuoksi, mikä kristityillä on rauhan työssä, on hyvin tärkeää korostaa totuutta, että rauha on jakamaton. Pyrittäessä sen täydelliseen toteuttamiseen ei sen vuoksi voida tyytyä yksipuolisuuteen eikä osittaisuuteen. Kirkko on yleismaailmallisen luonteensa nojalla velvollinen ja sovelias opettamaan jakamattoman rauhan välttämättömyyttä ja olemaan mukana työssä sen rakentamiseksi.

h. L.
M. P.

3. Kristityn toiminta rauhan hyväksi perustuu meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen opetukseen ja esimerkkiin. Kristittyjen rauhan työtä elähdyttää toivo tulevasta rauhan valtakunnasta, sillä lopullisen ja täydellisen eskatologisen rauhan luo Herra.
4. Kristuksen julistus vapauttaa ihmiset synnin orjuudesta. He tulevat Jumalan lapsina osallisiksi vapaudesta, sillä taivaallinen Isä on ottanut heidät lapsikseen Vapahtajassamme Jeesuksessa Kristuksessa. Tämä Jumalan lasten vapaus poistaa pelon, hävittää vihan, herättää toivon sekä luo yhteisymmärryksen ja sovun ihmisten kesken. Tällainen ihmisten ja heidän keskinäisen kanssakäymisensä uudistuminen vaikuttaa myönteisesti heidän veljeyteensä heidän pyrkiessään yhteiskunnan epäoikeudenmukaisten rakenteiden muuttamiseen ja uusien, rauhanomaisten yhteistyötä koko ihmiskunnan hyväksi edistävien toimintamuotojen löytämiseen.

IV KONKREETTISIA EHDOTUKSIA

1. Kumpikin osapuoli tuo julki ilonsa ja tyytyväisyytensä siitä, että heidän toivomuksensa, jonka he ovat esittäneet kahdessa edellisessä neuvottelukokouksessa (Zagorskissa 1971 ja Järvenpäässä 1974) Euroopan turvallisuus- ja yhteistyökokouksen välttämättömyydestä ja hyödyllisyydestä, on toteutunut. Osapuolet iloitsevat Helsingin kokouksen lopullisen asiakirjan allekirjoittamisesta v. 1975 ja toivovat vakaasti, että menestyksellisesti aloitettu kansainvälisen liennytyksen ja yhteistyön prosessi saa pysyvän luonteen ja että poliittisen liennytyksen lisäksi tapahtuu konkreettisia toimenpiteitä aseistariisunnan alalla. Euroopan kansat ovat oikeutetut odottamaan tulevalta Belgradin kokoukseelta kaikkien Helsingin sopimuksen kohtien kehittämistä ja toteuttamista niiden kokonaiskehityksessä ja kaikilta osiltaan. Helsingin sopimuksen suositusten toteuttaminen kauttaaltaan on tärkeää liennytyksen edistymisen ja rauhan vahvistumisen kannalta. On edistettävä sitä, että vetoaminen Helsingin sopimuksen yksittäisiin kohtiin ei aiheuttaisi vahinkoa liennytykselle eikä yhteistyölle.

G. T.

M. G.

2. Edellä sanotun lisäksi osapuolet tuovat julki vakaumuksensa, että kristittyjen osallistuminen liennytyksen ja kansainvälisen yhteistyön kehittämiseen tapahtuu hyödyllisimmin sellaisten kansallisten, alueellisten ja kansainvälisten kristillisten järjestöjen toiminnan välityksellä, jotka ovat omistautuneet rauhan työhön. Tähän kuuluvat esim. sellaiset kirkkoillemme yhteiset kansainväliset kirkolliset järjestöt kuin Kirkkojen Maailmanneuvosto ja Euroopan Kirkkojen Konferenssi. Lisäksi neuvottelukokouksen osanottajat ovat tietoisia siitä, että monet kristityt osallistuvat rauhan työhön sellaisissa järjestöissä kuin Kristillinen Rauhankonferenssi ja Pax Christi ym.
3. Venäjän ortodoksisen kirkon edustajat ovat informoineet Suomen evankelis-luterilaisen kirkon valtuuskunnan jäseniä siitä, että tämän vuoden kesäkuussa kokoontuu Moskovassa yleismaailmallinen konferenssi: Uskontokuntien johtohenkilöt pysyvän rauhan, aseriisunnan ja oikeudenmukaisten kansainvälisten suhteiden puolesta. Venäjän ortodoksisen kirkon edustajat ovat lausuneet toivomuksen, että tästä muodostuisi myönteinen panos hyvän tahdon ihmisten ja erilaisia uskonnollisia katsomuksia edustavien rauhan työhön.

Neuvottelujen osanottajat toivovat yksimielisesti, että rauhan Jumala siunaisi erilaiset pyrkimykset rauhan ja koko ihmiskunnan hyvinvoinnin hyväksi.

4. Neuvottelukokouksen osanottajat lausuvat julki toivomuksen, jonka he alistavat kirkkojensa johdolle, että seuraavissa teologisissa neuvotteluissa käsiteltäisiin rauhan teologiaa toisaalta maailman transfiguraation sekä toisaalta lain ja evankeliumin näkökulmasta.

Tri Martti Simojoki
Tri Martti Simojoki
Turun ja Suomen arkkipiispa

Filaret
Filaret
Kiovan ja Galitsian metropoliitta, Ukrainan eksarkki

Kiovassa 15. päivänä huhtikuuta 1977.

T I E D O N A N T O

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon ja Venäjän ortodoksisen kirkon edustajien välisestä neljännessä teologisesta neuvottelukokouksesta.

Huhtikuun 12. ja 15. päivien välisenä aikana 1977 pidettiin Kiovassa Moskovan patriarkaatin Ukrainan eksarkaan keskuk- sessa neljäs jumaluusopillinen neuvottelukokous Suomen evan- kelis-luterilaisen kirkon ja Venäjän ortodoksisen kirkon val- tuuskuntien välillä.

Ensimmäinen neuvottelukokous oli pidetty v. 1970 Turun Sina- pissa (Suomessa), toinen v. 1971 Zagorskissa (Neuvostoliitossa) Pyhän Sergein Kolminaisuusluostarissa ja kolmas Järvenpään seurakuntaopistossa (Suomessa) v. 1974.

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon puolelta neuvotteluihin osallistui valtuuskunta, jonka kokoonpano oli seuraava: Tu- run ja Suomen arkkipiispa, tohtori Martti Simojoki (valtuus- kunnan johtaja); Porvoon piispa, tohtori John Vikström; Hel- singin Yliopiston yleisen kirkkohistorian professori, tohtori Kauko Pirinen; Åbo Akademin Uuden testamentin eksegetiikan professori, tohtori Jukka Thurén; Helsingin Yliopiston ekume- niikan professori, tohtori Kalevi Toiviainen; Helsingin Yli- opiston systemaattisen teologian apulaisprofessori, tohtori Tuomo Mannermaa; Tapiolan seurakunnan kirkkoherra, rovasti, teologian lisensiaatti Samuel Lehtonen; Kuusjoen seurakunnan kirkkoherra, tuomiokapitulin asessori, teologian lisensiaatti

h. S.

M. P.

Maunu Sinnemäki; Lopen seurakunnan kappalainen, pastori Juha Pihkala; Kirkon ulkomaanasiaain toimikunnan sihteeri, tohtori Lorenz Grönvik (valtuuskunnan sihteeri). Erikoisneuvonantajana oli valtuuskunnan mukana valtiotieteen maisteri Antti Saarlo.

Venäjän ortodoksisen kirkon puolelta neuvotteluihin osallistui valtuuskunta, jonka kokoonpano oli seuraava: Kiovan ja Galitsian metropoliitta, Ukrainan Eksarkki Filaret (valtuuskunnan johtaja); Moskovan hengellisen akatemian ja seminaarin rehtori, Dmitrovin arkkipiispa Vladimir; Astrakanin ja Enotaevskin piispa Mihail; Vilnan ja Liettuan piispa Herman; Moskovan hengellisen akatemian professori, Moskovan patriarkan tuomiokirkon kirkkoherra, Moskovan patriarkaatin ulkoasiainosaston neuvonantaja protopresbyteeri Vitalij Borovoi; Suomessa toimivien Moskovan patriarkaatin seurakuntien piirivalvoja, rovasti Pavel Krasnotsvetov; Moskovan hengellisen akatemian opettaja, rovasti Vladimir Mustafin; Moskovan hengellisen akatemian professori K. E. Skurat; Leningradin hengellisen akatemian professori N. A. Zabolotskij; Moskovan hengellisen akatemian professori A. I. Osipov.

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon valtuuskunta saapui kii-rastorstaina 7.4. Neuvostoliittoon ja oli samana päivänä läsnä Moskovassa Moskovan patriarkan Jumalan ilmestyksen tuomiokirkossa pidetyssä jumalallisessa liturgiassa.

Kiovassa oleskelunsa aikana 8.4.-16.4. valtuuskunta oli läsnä hiljaisen viikon ja pääsiäisen jumalanpalveluksissa. Näin se sai arvostamansa tilaisuuden tutustua paikalliseen jumalanpal-

veluselämään sekä ylistää yhdessä Venäjän ortodoksisen kirkon kanssa ylösnoussutta Herraa. Valtuuskunta oli läsnä pitkäperjantain ehtoopalveluksessa sekä suuren lauantain aamupalveluksessa osallistuen siihen liittyvään ristisaattoon. Lauantaina valtuuskunta kävi liturgian aikana lyhyesti useissa Kiovan kirkoissa. Pääsiäisyönä valtuuskunta osallistui Kiovan Pyhän Vladimirin katedraalissa pääsiäisyöpalveluksen juhlaaliseen ristisaattoon ja oli läsnä pääsiäisyön liturgiassa. Ensimmäisenä pääsiäispäivänä valtuuskunta vieraili Trebuhovon kylän kirkossa ja oli läsnä siellä pidetyssä pääsiäispäivän ehtoopalveluksessa. Toisen pääsiäispäivän aamuna valtuuskunta vieraili Florovskin naisluostarissa, oli siellä läsnä jumalanpalveluksessa ja pääsiäisristisaatossa sekä nautti luostarin ystävällisestä vieraanvaraisuudesta.

Samana päivän iltana valtuuskunta oli läsnä Pyhän Vladimirin katedraalissa toimitetussa pääsiäisehtoopalveluksessa, jonka aikana metropoliitta Filaret ja arkkipiispa Martti Simojoki vaihtoivat tervehdyksiä. Sen jälkeen metropoliitta Filaret järjesti pääsiäisvastaanoton toimitalossaan.

Neuvottelukokouksen avajaispäivänä molemmat valtuuskunnat rukkoilivat jumalallisessa liturgiassa, jonka toimitti Korkeasti Pyhitetty Filaret Kiovassa sijaitsevassa Neitsyt Marian suojeluksen naisluostarin Pyhän Nikolauksen kirkossa, ja osallistuivat pääsiäisristisaattoon. Liturgian päättyttyä metropoliitta Filaret tervehti Suomen evankelis-luterilaisen kirkon valtuuskuntaa ja selitti lyhyesti kirkkokansalle alkavan jumaluusopillisen neuvottelukokouksen tarkoitusta ja

tavoitteita, minkä jälkeen arkkipiispa Martti Simojoki saarnasi päivän tekstistä (Luuk. 24:12-35). Sen jälkeen luostari tarjosi vieraiden kunniaksi aterian.

Ensimmäisen istunnon avasi tervehdyssanoillaan metropoliitta Filaret. Hän toivotti Jumalan siunausta kokouksen osanottajille sekä korosti näiden neuvottelukokouksen merkitystä kirkkojemme ja kansojemme välisten yhteyksien lujittamiselle. Arkkipiispa Simojoki omassa tervehdyksessään korosti neuvottelukokousten merkitystä johtamalleen kirkolle ja muistutti, että kolmen edellisen neuvottelukokouksen peruspiirteitä olivat kunnioitus ja avoimuus totuutta kohtaan, Jumalan sanan harras tutkiminen sekä pastoraalinen huolenpito osanottajakirkkojen jäsenistä.

Metropoliitta Filaret luki Pyhimmän patriarkka Pimenin sekä Korkeasti Pyhitetyn metropoliitta Juvenalin, Moskovan patriarkaatin ulkoasiain osaston puheenjohtajan, neuvottelukokouksen osanottajille osoittamat tervehdyssähkeet. Metropoliitta Filaret ja arkkipiispa Simojoki lähettivät neuvottelukokouksen osanottajien puolesta vastaussähkeet Pyhimmälle patriarkka Pimenille ja Korkeasti Pyhitetylle metropoliitta Juvenalille.

Neuvottelukokouksen ohjelmassa käsiteltiin kahta teemaa:

- 1) Pelastus tulkittuna vanhurskauttamisena ja jumalallistamisena, sekä
- 2) Pelastus ja rauhan valtakunta: uskon kohde ja eettinen tehtävä.

Ensimmäisestä teemasta pitivät Suomen evankelis-luterilaisen kirkon puolelta esitelmän professori Jukka Thurén aiheesta

"Vanhurskauttaminen ja osallisuus jumalallisesta luonnosta" (eksegeettiseltä kannalta) ja apulaisprofessori Tuomo Mannermaa aiheesta "Pelastus tulkittuna vanhurskauttamisena ja jumalallistamisena (systemaattiselta kannalta). Venäjän ortodoksisen kirkon puolelta ensimmäisestä teemasta piti esitelmän piispa Mihail (Mudjugin) aiheesta "Kristityn pelastus hänen hänen jumalallistumisenaan ja vanhurskauttamisenaan".

Toisesta teemasta pitivät esitelmän Suomen evankelis-luterilaisen kirkon puolelta piispa John Vikström aiheesta "Pelastus ja rauhan valtakunta - uskon kohde ja eettinen tehtävä" (systemaattiselta kannalta) sekä tuomiokapitulin asessori Maunu Sinnemäki aiheesta "Pelastus ja rauhan valtakunta" (eksegeettiseltä kannalta). Venäjän ortodoksisen kirkon puolelta piti tästä teemasta esitelmän protopresbyteeri Vitalij Borovoi aiheenaan "Pelastus ja maailmanvaltakunta - uskon kohde ja eettinen tehtävä".

Esitelmissä käsiteltiin kristillisen pelastusopin tärkeimpiä aiheita ymmärrettyinä sekä evankelis-luterilaisen että ortodoksisen jumaluusopin näkökulmasta.

Keskustelut käytiin kristillisen rakkauden hengessä ja pyrkien vilpittömästi analysoimaan kyseisiä ongelmia pyhän Raamatun ja jakamattoman vanhan kirkon opin pohjalta sekä ymmärtämään kummankin osapuolen käsityksiä. Tämä antoi mahdollisuuden todeta, mikä kirkkojemme uskolle ja tunnustukselle on yhteistä ja nähdä niitä teologisia eroavuuksia ja ongelmia, joista voitaisiin keskustella tulevissa tapaamisissa.

Näiden veljellisten neuvottelujen tulokset sisältyvät tähän tiedonantoon liitettynä kahteen tiivistelmään neuvottelukokouksen kummastakin teemasta.

Osapuolet kokivat neuvottelut antoisiksi ja hengellisesti rikastuttaviksi ja olivat vakuuttuneita siitä, että keskeisten teologisten ongelmien yhteinen käsittely on kirkollemme tärkeitä.

Osapuolet saivat rikastua hengelliseen kokemukseensa oppien tuntemaan evankeliumin rikkautta. Samalla he saivat mahdollisuuden tutustua toistensa kirkkoihin ja oppia toisiltaan täyttämään maailmassa palvelutehtäväänsä, johon Jumala on heidät kutsunut.

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon valtuuskunta lausui ilonsa siitä, että se sai vieraillla Kiovassa ja viettää siellä pääsiäisjuhlaa sekä pitää neuvottelukokouksensa historiallisella maaperällä, mistä ylösnousemuksen sanoma on levinnyt monien kansojen keskuuteen. Valtuuskunta oli myös iloinen voidessaan monipuolisesti tutustua Kiovan kirkolliseen ja yhteiskunnalliseen elämään sekä myös sen kulttuuriin.

Osapuolet totesivat edelleen ilolla, että neuvottelukokous oli palvellut veljellisten suhteiden kehittämistä ja ystävyyden ja hyvien naapuruussuhteiden lujittamista Suomen ja Neuvostoliiton kansojen välillä.

Samalla osapuolet korostavat kahdenvälisen teologisten neuvottelukokousten tärkeyttä Raajan ekumeenisen liikkeen ja

ja teologisen dialogin kannalta. Suunniteltaessa vastaisia jumaluusopillisia neuvottelukokouksia ja niiden aiheita on otettava huomioon niiden tulosten mahdollinen hyväksikäyttö laajemmassa ekumeenisessa yhteistyössä.

Neuvottelukokouksen päättyessä Suomen evankelis-luterilaisen kirkon valtuuskunta valmistautui jatkamaan vierailuaan Venäjän ortodoksisessa kirkossa ja käymään Moskovassa, Zagorskissa sijaitsevassa Pyhän Sergein Kolminaisuusluostarissa sekä Leningradissa.

Neuvottelujen osanottajat päättivät työnsä kiittäen ylösnoussutta Herraa Jeesusta Kristusta.

Tri Martti Simojoki
Tri Martti Simojoki
Turun ja Suomen arkkipiispa

Filaret
Filaret
Kiovan ja Galitsian metropoliitta, Ukrainan eksarkki

Kiovassa 15. päivänä huhtikuuta 1977.

Yhdistelmä

joka on tehty Suomen evankelis-luterilaisen kirkon ja Venäjän ortodoksisen kirkon valtuuskuntien välisessä teologisessa neuvottelukokouksessa, joka pidettiin Ukrainan eksarkaanin keskuksessa Kiovassa huhtikuun 12-16 päivien välisenä aikana aiheesta "Pelastus vanhurskauttamisena ja jumalallistumisena"

- I. Viime aikoihin asti on ollut vallalla katsomus, jonka mukaan luterilainen ja ortodoksinen pelastusoppi poikkeavat melkoisesti toisistaan. Neuvotteluissa on kuitenkin käynyt ilmi, että molemmilla tärkeimmillä pelastuksen aspekteilla, joita keskusteluissa käsiteltiin - vanhurskauttamisella ja jumalallistumisella - on vankka uustestamentillinen pohja, ja molemmista vallitsee laajalle ulottuva katsomusten yhtäläisyys.
- II. 1. Yhteisen uskomme mukaan Vapahtajamme Herra Jeesus Kristus on pelastuksemme alkuunpanija ja täyttäjä.
2. Ihminen on syntiinlankeemuksen jälkeen tuomion ja kuoleman alainen. Mutta rakkaudesta meihin Jumalan Poika otti ihmisluonnon, kantoi koko maailman synnit (Jes. 53) ja synnin rangaistuksen, joka on kuolema. "Sen, joka ei synnistä tiennyt, hän (Jumala) teki meidän tähtemme synniksi" (2. Kor. 5:21).
3. Mutta ylösnousemuksessa Kristus sai riemuvoiton kuolemasta. Hänen kuolemansa ja ylösnousemisensa voittivat ja kuolettivat synnin, kirouksen ja kuoleman. Tämän vuoksi kirkoissamme lunastusta ylistetään laululla: "Kristus nousi kuolleista, kuolemalla kuoleman voitti".
4. Ylösnoussut ja taivaaseen korotettu Jumalihminen, Kristus, istuutui Jumalan oikealle puolelle (Mark. 16:19). Hän on ylimmäinen pappi, joka kertakaikkisella uhrillaan on aikaansaanut sovituksen ja vanhurskauttamisen. Hän on kuningas, jossa ihmisluonto on jumalallistettu eli korotettu jumalalliseen elämään.

5. Missä ikinä ihminen uskon välityksellä tulee osalliseksi Kristuksesta hänen kirkossaan, siellä synti, kiros ja kuolema eivät häntä enää vallitse.
6. Niin siis Kristus on vanhurskauttamisemme ja jumalallistamisemme perusta.

III.1. Kristus antoi apostoleille ja koko kirkolle tehtäväksi saarnata evankeliumia kaikessa maailmassa. Evankeliumia julistetaan Jumalan sanan, pyhien sakramenttien ja kristillisen elämän välityksellä (Matt. 28:19-20; Matt. 5:16).

2. Jumalan sanan, pyhien sakramenttien ja jumalanpalveluksen välityksellä tulemme osallisiksi vanhurskauttamisesta ja jumalallistumisesta Kristuksessa.
3. Pyhässä kasteessa tulemme reaalisesti osallisiksi Kristuksesta. "Niin monta kuin teitä on Kristukseen kastettu, te olette Kristukseen pukeutuneet" (vrt. Gal. 3:27). Näin meidät kasteessa vanhurskautetaan ja alkaa jumalallistuminen, joka on osallisuutta jumalallisesta elämästä. Kasteessa meidät vapautetaan synnin, kuoleman ja perkeleen vallasta, ja syntyen uudelleen iankaikkiseen elämään astumme Kristuksen valtakuntaan.
4. Kasteessa uudestisyntyneeseen kristittyyn jää kuitenkin vanha ihminen. Tämä vaikeuttaa "uudessa elämässä vaeltamista" (Room. 6:4). Siksi synnin katuminen ja Jumalan käskyjen täyttäminen kuuluvat välttämättä jumalallistumiseen.
5. Säilyttääkseen meissä uudestisyntymisen hedelmät ja vahvistaa meitä jumalallisessa elämässä Kristus asetti pyhän ehtoollisen. Siinä meille annetaan Jumalihminen Jeesus Kristus, joka on antanut itsensä uhriksi syntiemme tähden ja voittanut kuolemalla kuoleman.
6. Nauttiessamme hänen todellisen ja reaalisen ruumiinsa ja verensä me uskolla ja rakkaudella otamme hänet vastaan

sydämiimme. Siinä me sisäisesti ja ulkonaisesti tulemme osallisiksi hänen jumalallisesta luonnostaan. Samalla pyhässä ehtoollisessa syvemmin kuin missään muualla avautuu vanhurskauttamisen ja jumalallistumisen salaisuus.

7. Jumalan sana, kaste ja eukaristia vaikuttavat, että Kristus asettuu asumaan meihin. "Minä elän, en enää minä, vaan Kristus elää minussa" (Gal. 2:20).

IV. Olemme kuulleet esitelmät aiheesta "Pelastus vanhurskauttamisena ja jumalallistumisena" ja vaihtaneet niiden pohjalta mielipiteitä. Tällöin on ilmennyt huomattavaa yksimielisyyttä vanhurskauttamisen ja jumalallistumisen olemuksesta, kun niitä tarkastellaan henkilökohtaisen pelastumisen tärkeimpinä aspekteina.

Tällaista yhtäläisyyttä on todettu varsinkin seuraavissa kohdissa:

1. Jokainen ihminen voi pelastua eli tulla osalliseksi ikuisesta taivaallisesta valtakunnasta, mutta vain Jumalihmisen Jeesuksen Kristuksen uhriteon voimalla (Apt. 4:12; 1. Tim. 2:5-6; Room. 5:8).
2. Ihmisen pelastuminen alkaa siten, että Jumala kutsuu häntä ja hän kääntyy sisäisesti Jumalan puoleen uskossa, mitä seuraa uudestisyntyminen vedestä ja Hengestä (Joh. 3:5) eli kaste. Kasteessa Jumala tekee hänet lapsekseen (Room. (8:16-17; Ef. 2:13,19), hänestä tulee uusi luomus (2. Kor. 5:17; Gal. 6:15), ja hänet vanhurskautetaan (Room. 3:24,28). Lapsenkasteen yhteydessä kaikki tämä tapahtuu vanhempien, kummien ja koko seurakunnan uskon varassa ja vastuulla.
3. Vanhurskauttamisen kirkko ymmärtää armahdukseksi ja syntien anteeksiantamiseksi, jotka kristitty saa kasteen välityksellä (1. Kor. 6:11), elävässä, toimivassa, "rakkauden kautta vaikuttavassa" eli pelastavassa uskossa (Gal. 5:6), johon liittyy katumus.

4. Tullessaan vanhurskautetuksi kristitty lähtee tielle, joka johtaa jumalallistumiseen. Sen kirkko ymmärtää pyhyudessa kasvamisen prosessiksi eli yhä suuremmaksi lähentymiseksi Jumalaan. "Me kaikki, jotka peittämättömin kasvoin katselemme Herran kirkkautta kuin kuvastimesta, muutumme saman kuvan kaltaisiksi kirkkaudesta kirkkauteen, niin kuin muuttaa Herra, joka on Henki" (2. Kor. 3:18). Jumalallistuminen tapahtuu Pyhän Hengen armon vaikutuksesta syvässä vilpittömässä uskossa, johon liittyy toivo ja joka on rakkauden läpitunkema (1. Kor. 13:13).
5. Todellisen, elävän uskon luonnollisena hedelmänä ovat hyvät teot (Matt. 7:16-18; Luuk. 6:45).
6. Minkä tahansa hyvän teon, miten se ilmeneekin (ajatuksena, sanana, toimintana) kristitty tekee Pyhän Hengen armon vaikutuksen alaisena (Luuk. 18:26-27; Joh. 6:65; 15:5; 1 Kor. 4:7). Sitä paitsi armon vaikutus ulottuu koko hyvään tekoon alkaen sen synnystä ihmisen ajatuksissa ja päättyen sen toteuttamiseen. (Apt. 17:28; Fil. 2:13).
7. Armo ei tee milloinkaan väkivaltaa ihmisen henkilökohtaiselle tahdolle, vaan vaikuttaa sen kautta ja sen kanssa. Jokaisella on mahdollisuus olla suostumatta Jumalan tahtoon tai Pyhän Hengen avulla suostua siihen.

Ortodoksit ymmärtävät tämän lisäksi, että edellä mainittu edellyttää Jumalan pelastavan armon ja ihmisen yhteistyötä eli ihmisen tahdon vapautta.

- V. Paitsi sitä, että esitelmien sisältö ja niiden pohjalta käyty keskustelu mahdollistivat yhteisymmärryksen saavuttamisen yllämainituista teologisista peruskäsitteistä, niistä seurasi, että eräiden kysymysten eri aspektien erilaisten korostusten johdosta syntyi erimielisyyttä.

Tällaisia ongelmia, jotka vaativat tulevaisuudessa syvällistä tutkimusta ja huolellista käsittelyä, ovat seuraavat:

1. Uskon, toivon ja rakkauden suhde pelastumisessa
2. Ihmisen omaa henkilökohtaista pelastumista koskevan varmuuden saavuttaminen
3. Jumalan armon ja ihmisen tahdonvapauden suhde pelastumisessa
4. Luterilainen ja ortodoksinen käsitys uskosta pelastuksen kannalta.
5. Lain ja evankeliumin suhde pelastumisessa.

Tri Martti Simojoki
Turun ja Suomen arkkipiispa

Filaret
Kiovan ja Galitsian metro-
poliitta, Ukrainan eksarkki

Kiovassa 15. päivänä huhtikuuta 1977.

Yhdistelmä

joka on tehty Suomen evankelis-luterilaisen kirkon ja Venäjän ortodoksisen kirkon valtuuskuntien välisessä teologisessa neuvottelukokouksessa, joka pidettiin Ukrainan eksarkaatin keskuksessa Kiovassa huhtikuun 12-16 päivien välisenä aikana aiheesta "Pelastus vanhurskauttamisena ja jumalallistumisena"

I. Viime aikoihin asti on ollut vallalla katsomus, jonka mukaan luterilainen ja ortodoksinen pelastusoppi poikkeavat melkoisesti toisistaan. Neuvotteluissa on kuitenkin käynyt ilmi, että molemmilla pelastuksen aspekteilla, joita keskusteluissa käsiteltiin - vanhurskauttamisella ja jumalallistumisella - on vankka uustestamentillinen pohja, ja molemmista vallitsee laajalle ulottuva yhtenevyys.

II. Yhteisen uskomme mukaan Vapahtajamme Herra Jeesus Kristus on pelastuksemme alkuunpanija ja täyttävä.

Ihminen on syntiinlankeemuksen jälkeen tuomion ja kuoleman alainen. Mutta rakkaudesta meihin Jumalan Poika otti ihmisluonnon, kantoi koko maailman synnit (Jes. 53) ja synnin rangaistuksen, joka on kuolema. "Sen, joka ei synnistä tiennyt, hän (Jumala) teki meidän tähtemme synniksi" (2. Kor. 5:21).

Mutta ylösnousemuksessaan Kristus sai riemuvoiton kuolemasta. Hänen kuolemansa ja ylösnousemisensa voittivat ja kuolettivat synnin, kirouksen ja kuoleman. Tämän vuoksi kirkoissamme lunnastusta ylistetään laululla: "Kristus nousi kuolleista, kuoleamalla kuoleman voitti".

Ylösnoussut ja taivaaseen korotettu Jumalihminen, Kristus, istuutui Jumalan oikealle puolelle. Hän on ylimmäinen pappi, joka kertakaikkisella uhrillaan on aikaansaanut sovituksen ja vanhurskauttamisen. Hän on kuningas, jossa ihmisluonto on jumalallistettu eli korotettu jumalalliseen elämään.

Missä ikinä ihminen uskon välityksellä tulee osalliseksi Kristuksesta hänen kirkossaan, siellä synti, kirous ja kuolema eivät häntä enää ahdistaa.

Niin siis Kristus on vanhurskauttamisemme ja jumalallistamisksemme perusta.

III. Kristus antoi apostoleille ja koko kirkolle tehtäväksi saarnata evankeliumia kaikessa maailmassa. Evankeliumia julistetaan Jumalan sanan, pyhien sakramenttien ja kristillisen elämän välityksellä (Matt. 28:18:20; Matt. 5:16).

Jumalan sanan, pyhien sakramenttien ja jumalanpalveluksen välityksellä tulemme osallisiksi vanhurskauttamisesta ja jumalallistumisesta Kristuksessa.

Pyhässä kasteessa tulemme reaalisesti osallisiksi Kristuksesta. "Niin monta kuin teitä on Kristukseen kastettu, te olette Kristukseen pukeutuneet" (vrt. Gal. 3:27). Näin meidät kasteessa vanhurskautetaan ja alkaa jumalallistaminen, joka on osallisuutta jumalallisesta elämästä (2. Piet. 1:4). Kasteessa meidät vapautetaan synnin, kuoleman ja perkeleen vallasta, ja syntyen uudelleen iankaikkiseen elämään astumme Kristuksen valtakuntaan.

Kasteessa uudestisyntyneeseen kristittyyn jää kuitenkin vanha ihminen. Tämä vaikeuttaa "uudessa elämässä vaeltamista" (Room. 6:4). Siksi synnin katuminen ja Jumalan käskyjen täyttäminen kuuluvat välttämättä jumalallistamiseen.

Säilyttääkseen meissä uudestisyntymisen hedelmät ja vahvistaakseen meitä jumalallisessa elämässä Kristus asetti pyhän ehtoollisen. Siinä meille annetaan Jumalihminen Jeesus Kristus, joka on antanut itsensä uhriksi syntiemme tähden.

Nauttiessamme hänen todellisen ja reaalisen ruumiinsa ja verensä me uskolla ja rakkaudella otamme hänet vastaan sydämiimme. Siinä me sisäisesti ja ulkonaisesti tulemme osallisiksi hänen jumalallisesta luonnostaan. Samalla pyhässä ehtoollisessa syvemmin kuiu missään muualla avautuu vanhurskauttamisen ja jumalallistumisen salaisuus.

Jumalan sana, kaste ja eukaristia vaikuttavat, että Kristus asettuu asumaan meihin. "Minä elän, en enää minä, vaan Kristus elää minussa (Gal. 2:20).

IV. Olemme kuulleet esitelmät aiheesta "Pelastus vanhurskauttamisena ja jumalallistumisena" ja vaihtaneet niiden pohjalta mielipiteitä. Tällöin on ilmennyt huomattavaa yksimielisyyttä vanhurskauttamisen ja jumalallistumisen olemuksesta, kun niitä tarkastellaan henkilökohtaisen pelastumisen tärkeimpinä aspekteina.

Tällaista yhtäläisyyttä on todettu varsinkin seuraavissa kohdissa:

1. Jokainen ihminen voi pelastua eli tulla osalliseksi ikuisesta taivaallisesta valtakunnasta, mutta vain Jumalihmisen Jeesuksen Kristuksen uhriteon voimalla (Apt. 4:12; 1. Tim. 2:5-6; Room. 5:8).
2. Ihmisen pelastuminen alkaa siten, että Jumala kutsuu häntä ja hän kääntyy sisäisesti Jumalan puoleen uskossa, mitä seuraa uudestisyntyminen vedestä ja Hengestä (Joh. 3:5) eli kaste. Kasteessa Jumala tekee hänen lapsekseen (Room. 8:15-17; Ef. 2:13, 19), hänestä tulee uusi luomus (2. Kor. 5:17; Gal. 6:15), ja hänet vanhurskautetaan (Room. 3:24-28). Lapsenkasteen yhteydessä kaikki tämä tapahtuu vanhempien, kummien ja koko seurakunnan uskon varassa ja vastuulla.
3. Vanhurskauttamisen kirkko ymmärtää ~~armahdukseksi~~ anteeksiantamiseksi ja syntien anteeksiantamiseksi, jotka kristitty saa kasteen välityksellä elävässä, toimivassa, "rakkauden kautta vaikuttavassa" eli pelastavassa uskossa, johon liittyy katumus (Gal. 5:6).
4. Tullessaan vanhurskautetuksi kristitty lähtee uudelle tielle, joka johtaa jumalallistumiseen. Sen kirkko ymmärtää pyhyudessa kasvamisen prosessiksi eli yhä suuremmaksi lähentymiseksi Jumalaan. Jumalallistuminen tapahtuu Pyhän Hengen armon vaikutuksesta syvässä vilpittömässä uskossa, johon liittyy toivo ja joka on rakkauden läpitunkema (1. Kor. 13:13). Tästä sanoo apostoli Paavali: "Me kaikki, jotka peittämättömin kastoin katselemme Herran kirkkautta kuin kuvastimesta, muutumme saman kuvan kaltaisiksi kirkkaudesta kirkkauteen, niin kuin muuttaa Herra, joka on Henki" (2. Kor. 3:18).

5. Todellisen elämän uskon luonnollisena hedelmänä ovat hyvät teot (Matt. 7:16-18; Luuk. 6:45).

6. Minkä tahansa hyvän teon, miten se ilmeneekin (ajatuksena, sanana, toimintana) kristitty tekee Pyhän Hengen armon vaikutuksen alaisena (Luuk. 18:26-27; Joh. 6:65; 15:5; 1. Kor. 4:7). Sitä paitsi armon vaikutus ulottuu koko hyvään tekoon alkaen sen synnystä ihmisen ajatuksissa ja päättyen sen toteuttamiseen. (Apt. 17:28; Fil. 2:13).

7. Armo ei tee milloinkaan väkivaltaa ihmisen henkilökohtaiselle tahdolle, vaan vaikuttaa sen kautta ja sen kanssa. Jokaisella on mahdollisuus olla suostumatta Jumalan tahtoon tai Pyhän Hengen avulla suostua siihen.

Ortodoksit ymmärtävät tämän lisäksi, että edellä mainittu edellyttää Jumalan ja ihmisen yhteistyötä eli ihmisen tahdon vapautta.

V. Paitsi sitä, että esitelmien sisältö ja niiden pohjalta käyty keskustelu mahdollistivat yhteisymmärryksen saavuttamisen yllämainituista teologisisista peruskäsitteistä, niistä seurasi, että eräiden kysymysten eri aspektien erilaisten korostusten johdosta syntyi erimielisyyttä.

Tällaisia ongelmia, jotka vaativat tulevaisuudessa syvällistä tutkimusta ja huolellista käsittelyä, ovat seuraavat:

1. Uskon, toivon ja rakkauden suhde pelastumisessa
2. Ihmisen omaa henkilökohtaista pelastumista koskevat varmuuden saavuttaminen
3. Jumalan armon ja ihmisen tahdonvapauden suhde pelastumisessa
4. Luterilainen ja ortodoksinen käsitys uskosta pelastuksen kannalta.
5. Lain ja evankeliumin suhde pelastumisessa.

Tri Martti Simojoki
Tri Martti Simojoki
Turun ja Suomen arkkipiispa

Filaret
Filaret
Kiovan ja Galitsian metropoliitta, Ukrainan eksarkki

Kiovassa 15. päivänä huhtikuuta 1977.